

MUŽ S HRAČKAMI
ŽA SLEDUJE

LUPA

ANDREW
MAYNE

IKAR

LUPA

ANDREW MAYNE

Preložila Miriam Ghaniová

IKAR

Andrew Mayne
LOOKING GLASS

Copyright © 2018 by Andrew Mayne
Translation © 2019 by Miriam Ghaniová
Jacket design © by M. S. Corley
Slovak edition © 2019 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu Looking Glass
(Thomas & Mercer, Seattle 2018)
preložila Miriam Ghaniová.
Redigovala Ľubica Janeva.
Obálku podľa originálneho návrhu upravil Augustín Putera.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2019
ako svoju 1448. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán PRO 2, a. s., Bratislava.

ISBN 978-80-551-6653-7

Prológ

Kríženec

Tiko kopol vyfučanú futbalovú loptu do uličky a zasmial sa, keď ju hnedé šteniatko MauMau s obhryzeným uchom odgúľalo do mláky a spod priveľkých pazúrov mu na každú stranu vystrekli kvapky vody.

Toho psa mal rád. Nebol celkom jeho, bol to skôr dedinský havko, ktorý sa potuloval, hľadal zvyšky jedla a naháňal potkany tam, kde nijaké neboli. Bol však chlapcov najlepším priateľom.

Aj Tiko bol vydedenec spoločnosti, podobne ako psík. Matka ho odvrhla, keď mal tri roky, lebo jej došlo, že snehobiela pokožka a červenkasté oči ho budú sprevádzať životom navždy.

Modlila sa zaňho a dokonca požiadala akúsi ženu zo susednej dediny, aby sa ho pokúsila vyliečiť, vyhnať z neho diabla. Nepodarilo sa jej to.

Ostatní sa začali Tikovej mame posmievať, že porodila dieťa čarodejnice, a preto ho posielala na dlhší čas preč. Dávala mu síce jesť, ale iba vonku, a vyháňala ho na dlhé obchôdzky. Bolo jej jedno, kedy sa vráti späť.

Štvorročný Tiko začul, ako matka vysvetľuje inej žene, že v skutočnosti nie je jej dieťa, ale je synom nejakej priateľky, o ktorého sa, chudáka, stará.

Chlapec si bol istý, že to nie je pravda, ale matke nič ne-

vyčítal. Vedel, že je iný, a pre jeho matku to nemohlo byť ľahké.

Keď čakala ďalšie dieťa, postavila sa do dverí a pred očami susedov ho vykopla. Všetkým oznámila, že nie je jej syn.

Od toho dňa už nikdy nesmel vkročiť dnu. V noci sa zvykol priplaziť k schodom a plakal od hladu. Kričala naňho, aby zmizol, a tvárila sa, že ho nepozná.

Tiko sa naučil prežiť tak, že sa nikomu neukazoval na oči. Zistil, že niektorí ľudia mu pomôžu, ale jedine vtedy, ak ich pri tom nikto neuvidí.

Neďaleko žila jedna stará žena, ktorá nemala synov. Dala mu polovicu fazuľového koláča alebo iné jedlo, keď jej priateľky uvarili viac. Bol tu aj pán Inaru, čo mal autoservis a záhradu plnú zhrdzavených súčiastok. Dovolil Tikovi spávať tam v noci alebo sa ukryť medzi vraky, keď ho naháňali iné deti.

A veru ho prenasledovali často, bili ho, ťahali za vlasy a prezývali dieťa čarodejnice.

Šteniatko MauMau mal rád, pretože voči nemu neprechovávalo nenávisť alebo ho aspoň tolerovalo – oblizovalo mu tvár a túlilo sa k nemu, keď vonku pršalo a bolo zima.

Tiko si kľakol a pohladkal šteniatko MauMau. Vzal futbalovú loptu a uvažoval, či ju pán Inaru zalepí, aby sa v nej udržal vzduch. Pravdaže vedel, že je len otázka času, kedy mu ju uchmatnú iné deti.

Ako tak hľadel na loptu, zrazu si všimol v mláke odraz veľmi vysokého muža, ktorý sa naňho usmieval.

Tiko k nemu zdvihol zrak. Chlap mal na sebe čierne nohavice a bielu košeľu, aké nosievali muži z jeho dediny, keď šli do práce alebo chceli vyzeráť dôležite.

„Ty si Tiko?“ opýtal sa ho muž dôrazným, príjemným hlasom. Chlapec by mu asi na každú otázku odpovedal áno. Tentoraz iba prikývol, bol príliš nervózny, aby hovoril.

Muž veľkou rukou zdvihol Tikovi bradu a obrátil mu tvár zboka nabok. Namiesto odporu sa naňho pozeral podobne ako Tiko na MauMaua.

„Si veľmi dobrý chlapec. Nechceš sa previezť na mojej dodávke?“

Tiko nikdy nesedel v dodávke, ale videl, ako sa premávajú po dedine plné ozbrojených mužov, ktorí mierili bohviekam. Niekedy sledoval, ako sa ponáhľajú späť a ležia v nich muži so zatvorenými očami, kričiaci od bolesti a krvácajúci z brucha alebo údov.

Prikývol. Previezť sa v takom aute bolo vzrušujúce. Najmä s týmto človekom.

Muž podal chlapcovi ruku a viedol ho ulicou k zelenému autu zaparkovanému na vzdialenom konci.

Tiko sa zahľadel na MauMaua. Šteniatko sedelo pri mláke, nepokojne vrtelo hlavou a snažilo sa pochopiť, no bolo ešte príliš mladé, aby mu všetko došlo.

Chlapec mu zamával na rozlúčku. Prisahal by, že na chvíľu zazrel matkinu tvár. Vyzrela do ulice a celý ten výjav sledovala. Pozrel sa radšej ešte raz, ale už bola preč.

Muž otvoril dvere na aute a Tiko vyliezol na sedadlo. Usmial sa pri predstave, ako mu ostatné deti budú závidieť, keď ho v ňom uvidia.

Muž však nezamieril do dediny, viezol ho kamsi preč. Vyšiel na užšiu cestu, ktorá viedla k niekoľkým chatrčiam a potom hlbšie do lesa, ďaleko od iných sídel.

Tiko v zaprášenom spätnom zrkadle videl, ako sa jeho dedina čoraz viac zmenšuje. Vtom čosi zachytil kútikom oka: ten pekný muž sa už viac neusmieval.

Bol to iný človek ako ten, ktorého odraz zbadal v mláke.

S týmto mužom by Tiko nikdy nenastúpil do auta.

Toto bol chlap, ktorého spomínali viaceré deti. Bral ich preč a už jakživ ich nikto nevidel.

Prvá kapitola

Najlepší

Pripadáam si ako vo videohre, v ktorej možno niekoho naozaj zabiť. Sám by som to tak neopísal, ale presne také to v skutočnosti je. Pomyselný prenos taktiky na bojové pole. Obrazy sa pri nej premietajú na všetky steny a vytvárajú virtuálny priestor, ako keby ste naozaj boli na nejakom inom mieste na svete.

Momentálne sa virtuálne nachádzam v Houilles, na severnom predmestí Paríža. Obyvateľ bytu Yosef Amir, ktorý pracuje ako IT pre Francúzsku banku, šiel na opačnú stranu mesta na oslavu narodenín k svojej sestre. Kým je preč, vo francúzskom byte sa nachádzajú dvaja muži. Jeden prezerá interiér kamerou s vysokým rozlíšením a premieta pixely na moje steny. Obrazy sú také dokonalé, že oko by sotva zaznamenalo rozdiel. Zatiaľ iný muž, ktorého nazveme Rozmazaný, lebo kamery zachytávajú len jeho obrysy, ako sa pohybuje po byte, používa malý prístroj pripomínajúci baterku a zbiera chlpy zo sprchy, vlákna z nábytku a prach z topánok pri dverách.

Každých niekoľko minút vyberie z prístroja čosi ako náboj a podá ho tretiemu mužovi, čo behá z bytu k vozidlu FedEx s výbavou asi za dvadsať miliónov, na ktoré by bolo hrdé ktoréhoľvek laboratórium. Dekóduje DNA, hľadá zhody, snaží sa vytvoriť model všetkého, s čím Yosef prišiel do kontaktu. Sú to obrovské množstvá údajov. Chvalabohu, existuje soft-

vér, ktorý ich pomôže roztriediť, aby sme dosiahli svoj cieľ: zistiť, či sa bomba v priebehu nasledujúcich dvadsiaticich štyroch hodín nedostane na futbalový štadión.

Yosefovo meno sa objavilo počas zachyteného telefonického hovoru medzi stúpenkami ISIS, teda islamského štátu, v Jemene a ďalšími vo Francúzsku. Normálne by orgány jednoducho zavolali Yosefa na výsluch a rovnako by si preverili všetkých, ktorých pozná, no v poslednom čase je to dosť problematické. Teroristické skupiny zneužívajú vo svojej komunikácii mená nevinných civilistov, takže do výsluchov zatiahnu oveľa viac ľudí, ktorých život sa skončí. Pritom tí praví zloduchovia zostávajú na slobode a pôsobia ďalej v utajení.

„Doktor Cray, doktorka Sandersová?“ ozve sa Emily Birkettová. Je to naša spojka z Agentúry inteligentnej obrany. Má do štyridsať rokov, gaštanové vlasy stiahnuté do chvosta. Kedysi pracovala v leteckých silách na tých najstrašidelnejších prípadoch, ktoré riešila spomínaná agentúra.

Kerry Sandersová a ja sme civili. Sandersová je antropologička asi v mojom veku, teda má niečo po tridsiatke. Niekoľko rokov pomáhala Facebooku vytvárať sociálne grafy podľa toho, koho človek pozná a čo preňho znamená. Potom začala pracovať pre OpenSkyAI.

Na prvý pohľad vyzerá OpenSkyAI rovnako ako ostatné texaské technologické firmy v Austine, ktoré sa zaoberajú videohrami či starostlivosťou o zdravie.

V skutočnosti je to súkromný partner Agentúry inteligentnej obrany, ktorý jej pomáha rozdeľovať a prehodnocovať tisícky údajov a rozhodovať, ktoré by mohli predstavovať potenciálne nebezpečenstvo. Zisťujú, či niekto náhodou niečo dôležité nevedie alebo sa nechystá spáchať zločin, ktorý predstavuje reálne nebezpečenstvo pre celý náš národ.

Sandersová pozerá na rad fotiek získaných z Yosefovho bytu. „Nijaká zhoda pri rozpoznávaní tváří.“

„Theo?“ osloví ma znova Birkettová, tentoraz netrpezlivejšie. „Yosef sa už vracia. Mám pripraviť tím?“

Prechádzam sa po byte – teda v jeho virtuálnej verzii. Pazerám sa do skriň, otváram zásuvky, snažím sa vidieť aj neviditeľné a pritom kútikom mysle uvažujem, ako som sa, dopekla, ocitol v tejto situácii.

„Myslím si, že je čistý,“ ozve sa Sandersová.

Chcel by som s ňou súhlasiť. Lenže predstava, ako Yosef zakúsi tvrdú ranu jedine preto, že nejaký somár v Jemene zadal jeho meno vo vyhľadávaní na googli, ma desí. Na druhej strane si uvedomujem, že ak mi niečo naháňa strach, ešte to neznamená, že by som to mal predčasne ukončiť.

Vrátim sa do kuchyne. Na Yosefovej chladničke je nalepená kopa fotografií. Na väčšine z nich sú on a jeho priateľky či priatelia, usmievajú sa do fotoaparátu a na stôl plný nápojov. Taká je typická oslava príchodu nového tisícročia v Paríži.

Už sme si prezreli jeho záznamy na internete. Všetky posty na facebooku, každý zdvihnutý palec, každého priateľa, ktorý olajkoval jeho príspevok: všetko zabezpečuje náš systém.

Neobjavili sa nijaké červené vlajky, nesvedčí to však o tom, že by nemal žiadne čudné styky. Možno sme naozaj na stope niečomu zlému. Yosef má strýka v Katare, čo chodíva do rovnakej mešity ako človek, ktorý je aktívny v ISIS, ale v dnešnom poprepájanom svete je to prinajmenšom neistá stopa.

Nestačia už jedine digitálne odtlačky prstov a teroristi sú čoraz prefíkanejší. Vedia, ako oddeliť jeden celok od druhého. Môžeme sledovať Yosefa, ale ak má aj alter ego a je dosť múdry na to, že medzi ním a sebou nikdy nevytvorí spojenie, nebude ho možno chytiť. Našťastie, niekedy niečo predsa len unikne. Na druhej strane, občas sú títo ľudia múdrejší ako náš systém vyhľadávania. Napriek tomu staviame pasce, do ktorých by sa tie prefíkané krysy chytali.

„Cray,“ ozve sa Birkettová. „Vytvorím tím.“

„Nie,“ poviem ráznejšie, ako som mal v úmysle.

„Čo máte?“ opýta sa.

„Vydržte.“

„Čo vám napovedá inštinkt?“

„Som vedec. Usilujem sa pracovať tak, aby som nemal nijaké inštinkty. Potrebujem ešte niekoľko minút.“

„Máme tu všetko,“ pridá sa Sandersová. „Môžeme vytvoriť tím a venovať tomu viac času.“

„Nemáme...“ Snažil som sa im to vysvetliť už stovky ráz. Simulácia, hoci aj založená na skutočných údajoch, je stále len simulácia. Viem, že na pulte je nádoba s arašidovým maslom, no neviem, či je v nej naozaj arašidové maslo, kým do nej niekto nenazrie. Mohla by to byť aj plastická trhavina C-4. Nie som si istý, ale taká je hypotéza.

Na povrchu – všetko je vlastne o povrchu – je táto takzvaná neinvázna forenzná prehliadka užitočná, ale nenahradí poriadnu laboratórnu prácu.

„Ak je to kritické, môžem ho zastaviť, keď vystúpi z metra. Musíte mi to však povedať už teraz,“ nalieha Birkettová.

Kľaknem si, aby som lepšie videl na fotografie pripnuté na chladničke. Väčšina z nich je vytlačená.

Sandersová stojí za mnou. „Máme všetky fotky. Poslali sme kompletne tváre do databázy. Nijaká zhoda.“

Načiahnem sa a vezmem jednu, zabúdajúc, že je to iba simulácia. „Táto. Požiadajte Rozmazaného, nech sa na ňu pozrie zblízka.“

Yosef sa usmieva do fotoaparátu vedľa peknej mladej ženy s výraznými zelenými očami zo Stredného východu. Má niečo po dvadsiatke a je naozaj krásna.

„Kto je to?“ opýtam sa.

„Nemáme ju v databáze. Môžeme ju však rozposlať a pravdepodobne získame meno. V našom filtri sa nenachádza.“

Rozmazaný obráti fotografiu. Na druhej strane je pečiatka z marca a nápis *Zvláštne udalosti*.

„Zdržte ho!“ zvolám na Birkettovú.

Kričí niečo do slúchadiel. „Zdržanie teraz.“

„Kto je to?“ Sandersová zopakuje moju otázku.

„Keby som to vedel, dopekla. Je to iba fotografia. Z jednorazového fotoaparátu. Takého, aké sa používajú napríklad na svadbách, neskôr sa fotky vyvolajú a ľudia dostanú poštou digitálne kópie.“

„V záznamoch o Yosefovi nemáme nijakú svadbu,“ namietne Sandersová.

Vstanem a obrátim sa k nej a k Birkettovej. „To je problém. Zvyčajne vám dajú digitálne nosiče tých fotografií. Yosef určite nepoužil digitálnu kópiu na vytlačenie tejto fotografie. Ubezpečil sa, že po nej nezostane elektronická stopa.“ Zavolám operátorovi, ktorý má na starosti vizualizáciu. „Ukážte nám byt Mosina Kasira.“

V tej chvíli sa virtuálne teleportujeme do bytu v Jemene, ktorý náš cezpoľný tím prehľadal pred niekoľkými dňami. Mosin má na stene aj na stole tucty fotografií.

„Nie je ani na jednej z nich,“ ozve sa Sandersová. „Počítač by to zaznamenal.“

Ukážem na fotografiu Mosina so staršou ženou, ktorá má rovnaké výrazné zelené oči. „Kto je to?“

Sandersová pozrie do tabletu. „Veľmi vzdialená teta. Môžeme vidieť zadnú stranu fotky?“

Pokrútim hlavou. „Nie, ale má rovnakú veľkosť a zakrivenie šošoviek ako tá prvá.“

„Mosinov bratranec sa oženil v marci. A máme informácie, že Yosef bol v Bahrajne. Možno však bol v skutočnosti v Jemene.“

„Presne tak,“ prikývne Birkettová. „Dobrá práca, Cray. Už máme Yosefa v aute. Čoskoro zistíme viac. Okrem toho zís-

kame fotografie z fotografickej firmy. Ktovie, možno sa do-
zvieme aj niečo iné.“

Doslova žiari. Ak Yosef prinesie ovocie, potvrdí význam
celej tejto expedície pred jej nadriadenými.

„Musíme zabezpečiť, že uvidíme aj zadné strany všetkých
fotografií, ktoré nájdeme,“ dodá Sandersová, aby sme si to
všetci zapamätali.

Chcem vysvetliť, že o to nejde, ale viem, že to nemá zmy-
sel. Všetci si už gratulujú k úspechu, hoci zatiaľ máme len
vzájomné súvislosti.

Vyjdem z kancelárie na texaské slnko, ktoré páli na asfal-
tové parkovisko, a snažím sa nahovoriť si, že to bola dobrá
vec. Na druhej strane mám obavy, že nástroje a celý proces
môžu narobiť viac škody ako dobra - prinajmenšom by mal
byť v rukách lepších odborníkov, ktorí robia múdre rozhod-
nutia.

Veziem sa naspäť do svojho bytu a pokúšam sa prísť na
to, ako ma niekdajšie hľadanie mŕtvych tiel doviedlo až sem.

Druhá kapitola

Kovboji a Indiáni

Pred rokom som pracoval na vysokej škole ako profesor, ktorý sa špecializoval na počítačovú biológiu. Snažil som sa zostrojiť modely predpovedí týkajúce sa sveta okolo nás. Moja práca ma zaujímala a vymyslel som niekoľko zaujímavých prototypov, napríklad o šírení infekčných chorôb alebo prečo vyhynuli neandertálci. Potom mi do cesty vošiel sériový vrah menom Joe Vik a všetko sa zmenilo.

Zabil jednu z mojich bývalých študentiek a nakrátko padlo podozrenie aj na mňa, lebo obeť sa náhodou zdržiavala v tej istej časti Montany ako ja. Robila vlastný výskum a miestnym autoritám sa to zdalo ako príliš veľká náhoda.

Po prepustení mi tvrdili, že moju študentku Juniper Parsonsovú zabil medveď, no narafičil to Vik, ktorý sa nie prvý raz takto zbavil svojej obete.

Usiloval som sa prísť na to, čo sa Juniper stalo, a pritom som našiel ďalšie mŕtvolky. Policajti a vyšetrovatelia nechápali, čo majú pred očami. Až keď sa nahromadila poriadna kopa mŕtvych tiel, konečne sa mi podarilo dostať k Joeovi.

Napokon to stálo život jeho rodinu a niekoľkých policajtov. Aj ja sám som len o vlások unikol smrti.

Niektorí ľudia si myslia, že som hrdina, lebo som našiel zabijaka grizlyho a pomohol s ním skoncovať. Autority však mali zmiešané pocity. Vedel som jedine to, že keď si večer

ľahnem do postele, budem si predstavovať tisíc rôznych spôsobov, ako by sa mohol ten prípad vyvinúť. V mnohých by dobrí muži aj ženy naozaj prežili.

Pre mňa je najproblematickejšia tá časť, že necítim vinu, jedine prázdno tam, kde by mala byť. Myslím si, že mám veľa hluchých miest namiesto nejakých citov.

Jillian, žena, ktorá mi zachránila život a naozaj skoncovala s Joeom, bola u mňa pred týždňom. Snažili sme sa zistiť, či medzi nami naozaj niečo je. Problém spočíva v tom, že jasne vnímam svoj cit k nej, ale neviem, či skutočne patrí do môjho života, či tam vôbec niekto pasuje.

Pred Joeom som sa nad tým nezamýšľal, ale práve on vyniesol všetko na povrch. Nevyčítam mu to. Ani neviem, či ho môžem viniť rovnakým spôsobom ako iného človeka.

Po dlhých mukách, nekonečných výsluchoch a vysvetleniach, ako som našiel telá, sa polícia stále tvárila skepticky. Vtedy som preskúmal Joeovu DNA a začal hľadať vlastné odpovede.

Jednu som našiel a dostal som sa k APOE-e4, takzvanému rizikovému génu. Joe mal takú jeho podobu, akú som nikdy dovedy nevidel. Zjednodušene povedané, mal vysoké riziko a predispozíciu kompulzívno-obsesívnej poruchy, ale nie takú, pri ktorej je napríklad golfista úžasný hráč alebo neurochirurg podáva výborné výkony. Joe získaval vzrušenie z extrémneho rizika, napríklad aké zažíva šachový veľmajster pri brilantnom otvorenom manévri. Najprv nastáva kalkulácia a vzápätí eufória.

Kým ostatní by sa cítili pri takom správaní zle, Joe si uvedomoval eufóriu a hľadal stále viac takých príležitostí. Taký pocit mal nielen vtedy, keď urobil niečo zlé, ale aj pri činoch, ktoré spáchal a neprichytili ho pri nich.

Jeho model zabíjania sa podobal žralokovi modrému. Pozrel som sa na jeho DNA a zistil som, že isté korelácie sú viac

ako náhodné. Rovnaký predátorský algoritmus, čo núti žraloka zabíjať, ženie aj vraha, ktorý si vyberá vhodnú obeť.

Vďaka tomu, že si ma najala Birkettová, to vyzeralo, že odhalím viac takých vrahov ako Joe. Ukázalo sa, že je to pravda len napoly. Pri riešení vojny proti terorizmu, ktorá je momentálne naliehavá, a keď vidím, ako šialenci na nákladniakoch plných výbušnín smerujú do davu alebo nútia deti s Downovým syndrómom opásat sa bombami, začínam pochybovať o našich metódach.

Ešte jedna vec. Yosefa Amira chytili na ulici a vtiahli ho do auta, kde ho nejakí inteligentní Francúzi, Američania alebo vyšetrovatelia z tretej krajiny prinútili vysypať skutočne všetko.

Nehovoria mi, čo a ako robia. Prišiel som však na to, že vo výskume psychotropných látok a inteligencie jestvuje čierna diera. Hĺbkové skúmanie dokumentov či počítačov hovorí, že NSA, CIA, NRO a ich súkromní dodávatelia si masovo dakoho najímajú, hľadajú niekoho kvalifikovaného, kto by pracoval na super pokročilom rozkódovaní. Publikáčna medzera však napovedá, že inteligencia robí veľké kroky vpred, produkuje takzvané sérum pravdy a iných liekov, len aby boli jedinci ochotní spolupracovať.

Ludia ako ja a spoločnosti ako OpenSkyAI a jej virtuálne taktické divadlo majú oveľa vyššiu dôveru, než si zaslúžia. Možno získavame výsledky, ale nie som si istý, či je to vďaka mojim brilantným metódam, alebo preto, že predchádzajúce taktiky boli zlé.

Vtom mi zavibruje mobil. Položím pivo na kuchynský pult vedľa prázdnej nádobky od donášky z čínskej reštaurácie a pozriem, či mi Jillian odpísala.

Je to však Birkettová: *Výhra - na 7.*

To je kód. Yosef ich doviedol k ďalším siedmim konšpirátorom. Oficiálne by som to vôbec nemal vedieť. Som civil a nemám bezpečnostné previerky, ale Birkettová chce, aby

som bol šťastný. Prinajmenšom robí veci, o ktorých sa domnieva, že ma uspokojia.

Vzápätí mi pošle ďalšiu správu: *Stretnutie so šéfom – o 9.*

Náš šéf Bruce Cavanaugh, nie hlava OpenSkyAI, ale nadriadený z DIA, rozvedky ministerstva obrany, ktorý má na starosti náš rozpočet, ma desí. Je to geniálny muž po päťdesiatke. Chlap, ktorý na Deň vďakvyzdania pri svojom kostole rozdáva jedlo bezdomovcom a cudzím ľuďom pomáha fúkať pneumatiky.

Straší ma však moc, akú má. Po niekoľkých týždňoch práce v OpenSkyAI som mu na našom prvom stretnutí povedal o svojich pochybnostiach týkajúcich sa používaných metód vytvárania profilov.

Opýtal sa ma, čo by som robil inak. Pomyslel som si na Joea Vika a zmienil som sa o zámere skúmať niektoré rizikové gény potenciálnych teroristov.

„Postačí na to deväťstotisíc dolárov?“ prehodil.

„Na čo?“ opýtal som sa.

„Na vybudovanie techniky, ktorá by nám s tým pomohla. Potrebujem však na takú sumu súhlas. Laboratórium viem zabezpečiť ihneď. V priebehu piatich mesiacov môžeme mať výbavu vhodnú do terénu.“

Cavanaugh bol pripravený dať mi takmer milión dolárov, aby som vybudoval nejaký dômyselný prístroj a presne identifikoval markery DNA, ktoré by sa mohli spájať s teroristickým správaním.

Možno. Kauzalita a korelácia nie sú to isté, hoci sa často vyskytujú ruka v ruke. Desil som sa predstavy, že by sa nejaký pseudovedecký prístroj pod rúškom hľadania spravodlivosti dostal do rúk CIA alebo DIA. Predstavil som si, ako sa DNA zbiera z príbuzných prípadov a používa sa ako dôkaz, ale možno nie v rukách povolaných ľudí. Vlode stačí jedna výhovorka a v takzvanom boji s terorizmom môže zabiť stovky ľudí.

Cavanaugh však tak ďaleko nevidel. Chcel jedine chytať zločincov. Reálne nebezpečenstvo nie je to, čo vám podhodia články v *Atlanticu* alebo redaktori z novín *New York Times*. Spočíva v tom, že dobrí ľudia sa stávajú zlými.

Skutočné nebezpečenstvo predstavuje to, že dobrí ľudia slepo robia zlé veci, na ktoré sa nepozerajú ako na škodlivé. Preto dajú aj vlastný krk, aby pomohli chudobným, a hladní potom pochodujú proti geneticky modifikovaným potravinám, dokonca proti takým produktom, ktoré by mohli zachrániť milióny detí pred slepotou či vyhladovaním. Je nesmierne škodlivé, keď ľudia, ktorí chcú na Strednom východe zaviesť demokraciu, začnú namiesto škôl a nemocníc budovať vojenské základne.

Reálne nebezpečenstvo prichádza aj vtedy, keď ľudia ako Bruce Cavanaugh ponúkajú ľuďom ako ja neobmedzené finančné možnosti a programy, ktoré by mohli stáť ešte viac životov. Predstavuje to iba stratu času a nesprávne investované zdroje, keď sú odpovede menej príťažlivé a určite sa pri nich nepozastaví nejaký senátor.

Pri Cavanaughovi som sa však už naučil držať jazyk za zubami. Žiaľ, Birkettová ho prinútila myslieť si, že som nejaký analytický génius. Kým celý akademický svet ma odmietol za to, čo sa mi prihodilo s Joeom Vikom, v inteligentných kruhoch ministerstva obrany som zarezonoval ako nejaký temný rytier, ktorý sa vedcom určite raz pomstí.

Jillian mi hovorí, že preháňam, ale sú veci, o ktorých nevie. Napríklad o fakte, že útok dronu v Jemene, o ktorom sa dnes písalo vo všetkých novinách, sa stal preto, o čom som dnes už hovoril.

Alebo že na fotografii, ktorá obehla všetky arabské médiá, je obeť tá istá zelenooká žena, ktorú som videl na Yosefovej chladničke.

Vedľajšie účinky.

Tretia kapitola

Predux

Vojdem do konferenčnej miestnosti OpenSkyAI, kde sa usmialy Bruce Cavanaugh usadil so svojou návštevou. Birkettová a riaditeľ aj zakladateľ spoločnosti Trevor Park sedia oproti nemu.

Park pracoval na simulovaných videách a fotografiách dávno predtým, ako začal predávať svoju technológiu vláde. Hovorí sa, že virtuálne taktické predstavenie v teréne – skrátene VTPT – sa objavilo, keď sa začali zástupcovia inteligentných agentúr sťažovať, že musia chodiť do terénu, aby zbierali potrebné vzorky, a chceli zber uskutočňovať skôr pomocou dronov. Počas operácie veliteľ hľadá cez plece tomu, kto dron riadi diaľkovým ovládaním, a pritom sedí v miestnosti uprostred Nevady namiesto toho, aby bol niekde v skutočnom priestore, kde plánujú urobiť nejakú akciu.

Ja zatiaľ nie som odborník na inteligenciu, ale vedec vo mne hovorí, že by sme sa mali priblížiť k údajom čo najbližšie, ako sa len dá, lebo v uzavretej miestnosti sa nemáme ko-ho pýtať. A v tom je podstata.

Napríklad si vezmeme tú svadobnú fotografiu. Keby sme ju mohli obrátiť na druhú stranu, možno by sa svet zmenil – k lepšiemu alebo k horšiemu. Prednedávnom DIA nedovolila analytikom na nižšej úrovni nazrieť do VTPT, to privilegium si zaslúžili výlučne najvyššie postavení.

Politika sa zmenila počas prvého kola, ktorého som bol súčasťou, keď som poukázal približne na štyridsať odlišných miest, z ktorých zariadenia neodobrali potrebné vzorky, aj napríklad na to, že snímač si nevšimol detaily, nepresvedčil sa, či vnútro kníh stojacich na policičke naozaj zodpovedá obálke. VTPT má elegantný softvér, ktorý pozbieral údaje o knihe na policičke u teroristu a zistil, či má nejakú súvislosť s radikalizáciou, prípadne či sa taká nachádza aj u iných podozrivých. Nepovie však, či vnútro tej knihy niekto nevybral, aby do nej ukryl jednorazový mobil určený na sledovanie, o ktorom nik nevie.

Všetci sa tvária šťastne, keď si sadám. Birkettová sa pozerá na Cavanaugha a čaká, čo povie.

Cavanaugh potlačí ku mne obálku, na ktorej je rukou napísané Klasifikované. „Toto nám poslalo francúzske generálne riaditeľstvo vnútornej bezpečnosti. Chcel som vám ukázať, čo ste urobili.“

Opatrne z nej vyberiem fotografie, očakávam, že budú zo štrajku v Jemene. Namiesto toho vidím snímky futbalového štadióna plného fanúšikov. Asi okolo stovky ľudí niekto perom urobil kruh.

„To je približný okruh bomby, ktorú sme našli v Nice. Bola zabudovaná v látke saka, čo patrilo kolegovi Yosefa Amira. Mal na ten futbal lístky, presne do tejto sekcie. Túto fotku vzali včera večer, keď prehľadali jeho byt.“

Pozerám sa na tváre svojich kolegov a zrazu si uvedomím inú časovú rovinu. Čítam v nej o tragédii, čo sa udiala. Osem sekúnd mám nepríjemný pocit, potom myslím na niečo, pričom sa cítim lepšie. Na model, na ktorý ma upozorňovala Kerry Sandersová.

Položím fotku na stôl. „A čo Jemen?“

„Prepáčte?“ zatahne Cavanaugh.

Na Parkovej tvári sa zračí napätie. Nepáči sa mu, keď som